

NORGES HØYESTERETT

Den 29. juni 2005 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2005-01049-A, (sak nr. 2005/532), straffesak, anke,

A (advokat Arvid Dahm)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Lasse Qvigstad)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Matningsdal**: Saken gjelder inndragning av et stereoanlegg som er brukt ved en omfattende og vedvarende fredsforstyrrelse i et boligfelt, jf. straffeloven § 35 andre ledd.
- (2) I straffesak mot A avsa Nedenes tingrett den 25. mai 2004 dom som etter retting har denne domsslutning:
 - ”1. A, f. 0.0.1955, dømmes for overtredelse av straffeloven § 390 a, straffeloven § 350, 1. ledd, politiloven § 30, nr. 1, jf. § 5 og løsgjengerloven § 17 til en bot stor kr 12.000,- kronertolv tusen, subsidiært 21 – tjueen – dager – fengsel.

Ved eventuell soning av den subsidiære straffen tilkommer han et fradrag på 2 dager for utholdt varetekt.

Straffeloven § 63, 1. ledd er iakttatt.
 2. A dømmes til å betale saksomkostninger med kr 2000,- – kronertotusen.
 3. A frifinnes for inndragningskravet.”
- (3) Dommen er avsagt under dissens fra rettens formann for så vidt gjelder påtalemyndighetens påstand om inndragning av det benyttede og beslaglagte stereoanlegget.
- (4) Påtalemyndigheten anket frifinnelsen for inndragningskravet til Agder lagmannsrett som den 12. november 2004 avsa dom med denne domsslutning:

”I tingrettens dom gjøres den endring at A i medhold av straffeloven § 35 dømmes til å tåle inndragning til fordel for statskassen av et komplett stereoanlegg som ble beslaglagt hos ham 23. mai 2003 og 4. juli 2003.”

- (5) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. I anken ble det anført at lagmannsretten begikk en saksbehandlingsfeil ved å tillate bevisførsel om et tilfelle hvor han angivelig skulle ha spilt for høy musikk få dager før ankeforhandlingen. Som saksbehandlingsfeil ble det videre anført at det ikke var foretatt målinger av støynivået. Endelig er det anført at inndragningskravet ikke skulle ha vært tatt til følge.
- (6) Høyesteretts kjæremålsutvalg har tillatt anken fremmet med unntak av anførselen om at det var en saksbehandlingsfeil at det ikke ble foretatt målinger av støynivået.
- (7) Jeg er kommet til at anken ikke fører fram.
- (8) Ved tingrettens dom er A for det første funnet skyldig i en overtredelse av politiloven § 30 nr. 1 jf. § 5 natt til den 12. september 2002. A, som bor i et boligfelt hvor nærmeste nabo bor i en avstand på 8 til 10 meter, spilte denne natten så høy musikk at politiet ble tilkalt. Den politibetjenten som kom til åstedet noe over midnatt forklarte i tingretten at musikken var så høy at naboene etter hans vurdering umulig kunne ha klart å sove. I første omgang klarte ikke politibetjenten å oppnå kontakt med A. Det var først i en pause i musikken at A hørte dørklokken. Han åpnet da, synlig beruset. A ble bedt om å dempe musikken og lukke en verandadør som stod åpen. Etter noe diskusjon om lydnivået ble han bedt om å skru av anlegget, og han fikk beskjed om at han ville bli anmeldt dersom det ikke var rolig resten av natten.
- (9) Ca. kl. 05.00 samme natt mottok politiet ny melding om høy musikk fra As bopel. Politiet rykket på ny ut, og også denne gangen var det vanskelig å få kontakt med ham. Igjen åpnet han da han hørte dørklokken i en pause i musikken. Stereoanlegget stod på enda høyere styrke enn tidligere på natten, og ifølge politiet var det ubehagelig å gå inn i huset på grunn av lydnivået. Tiltalte var fortsatt beruset, og politiet satte ham i arresten hvor han ble sittende utover dagen.
- (10) Tingretten la politibetjentens forklaring til grunn.
- (11) Den ene overtredelsen av § 390 a gjelder et vedvarende forhold i perioden 24. april til og med 3. juli 2003. Tingretten har oppsummert hendelsesforløpet slik:
- ”Retten er etter en samlet vurdering av vitneforklaringene kommet til at det må anses bevist utover enhver rimelig tvil at tiltalte har spilt svært høy musikk ved en rekke anledninger i tidsrommet 23.04.03 til 03.07.03. Lydnivået har vært slik at naboene har blitt vesentlig plaget. At lydnivået har vært svært høyt bekrefte også av de polititjenestemennene som har vært på stedet. Naboene har forsøkt å snakke tiltalte til rette og politiet er tilkalt flere ganger, uten at dette har hjulpet. Heller ikke delvis beslag av anlegget har bidratt til å endre tiltaltes atferd. Først da hele tiltaltes anlegg ble beslaglagt 03.07.03 ble det satt en stopper for spillingen.”**
- (12) Ved den siste episoden som dette forholdet omfatter, 3. juli 2003, hadde politiet på ny blitt kontaktet på grunn av altfor høy musikk. Boligen var mørklagt da politiet kom til stedet noe etter kl. 24.00, men døren stod åpen. Politiet tok seg inn i stuen hvor støynivået var plagsomt høyt. A ble funnet sittende kraftig beruset i en stol. Politiet skrudde av

stereoanlegget, og beslagla det. Deler av det hadde blitt beslaglagt i mai 2003, men dette hadde ikke vært tilstrekkelig til å forhindre at naboene fortsatt ble plaget.

- (13) Den andre overtredelsen av § 390 a gjelder et forhold hvor A den 26. mai 2003 kl. 21.30 kastet et sennepsglass fra sin veranda inn på sin nærmeste nabos eiendom. Tingretten la til grunn at han ikke hadde til hensikt å treffe noen, men at A kastet glasset mot eiendommen for å få utløp for sitt sinne mot naboen på grunn av konflikten om stereoanlegget som hadde resultert i at naboen kontaktet politiet slik at deler av det ble beslaglagt.
- (14) A er videre domfelt for forseelse mot straffeloven § 350 første ledd ved at han i åpenbart beruset tilstand uttalte diverse grove skjellsord overfor flere naboer, og kastet et glass inn i en steinmur slik at det ble knust. Også mindreårige barn overvar handlingen.
- (15) Endelig er han dømt for en overtredelse av løsgjengerloven § 17 som inngår i den vedvarende overtredelsen av § 390 a som er omtalt foran.
- (16) Ankeforhandlingen var berammet til 10. november 2004. Den 3. november like før midnatt ble politiet igjen tilkalt til As bolig, idet han angivelig på ny forstyrret naboenes nattero ved å spille for høy musikk. Også ved denne anledningen ble det beslaglagt noe musikkutstyr hos ham. Den 4. november om formiddagen ble As forsvarer varslet om at påtalemyndigheten under ankeforhandlingen ville føre bevis om denne episoden. Forsvareren protesterte samme dag mot dette, men i bevisoppgaven den 5. november oppgav påtalemyndigheten at man ville føre to polititjenestemenn som vitner om dette forholdet.
- (17) Under ankeforhandlingen protesterte forsvareren på ny mot bevisførselen. Lagmannsretten tillot imidlertid bevisførselen og uttalte:
- ”Lagmannsretten er enstemmig kommet til at de bevisene som er oppgitt i aktors bevisoppgave tillates ført. Tiltalte har, etter råd fra sin forsvarer, fått anledning til, men ikke ønsket, å forklare seg om det eller de forhold bevisoppgaven gjelder. Lagmannsretten er av den oppfatning at bevis vedrørende eventuelle nye forhold av tilsvarende art som inndragningen gjelder, er relevante for saken. Etter at bevisførselen er avsluttet vil lagmannsretten ta stilling til om det er aktuelt med utsettelse for at domfelte skal få anledning til å belyse saken ytterligere.”**
- (18) Det er protokollert at forsvareren etter bevisførselen opplyste at det ikke ble begjært utsettelse for ytterligere bevisførsel.
- (19) Det er påberopt to forskjellige saksbehandlingsfeil i forbindelse med bevisførselen om og lagmannsrettens behandling av det nye forholdet:
- (20) For det første anføres det at det var i strid med det kontradiktoriske prinsipp å tillate bevisførsel om det nye forholdet med så kort varsel. A ble dermed angivelig forhindret fra å føre motbevis. Jeg kan ikke se at denne ankegrunnen kan føre fram: Forsvareren fikk som nevnt beskjed om bevisførselen seks dager før ankeforhandlingen. Det var dermed fullt mulig å få stevnet de aktuelle vitnene i tilstrekkelig tid før ankeforhandlingen, men det er ikke opplyst at det ble gjort noe forsøk på dette. I tillegg avstod A fra å forklare seg om forholdet under ankeforhandlingen. Endelig viser jeg til at forsvareren ikke ba om utsettelse for ytterligere bevisførsel selv om lagmannsretten hadde uttalt i beslutningen at

det kunne bli aktuelt. På denne bakgrunn kan jeg ikke se at det var i strid med det kontradiktoriske prinsipp å tillate bevisførselen.

- (21) Det er videre anført at det var en saksbehandlingsfeil når lagmannsretten la vekt på det nye forholdet som ledd i begrunnelsen for å inndra stereoanlegget. Etter straffeprosessloven § 38 er retten avskåret fra å pådømme andre forhold enn de(t) som omfattes av tiltalebeslutningen. Det var dermed heller ikke adgang til å legge vekt på det nye forholdet som ledd i begrunnelsen for at inndragning burde skje. Til dette bemerker jeg at det i rettspraksis ikke er oppstilt noe absolutt forbud mot ved straffutmålingen å legge vekt på forhold som ikke direkte omfattes av tiltalebeslutningen. Det er imidlertid noe uavklart hvilke grenser som må oppstilles, og herunder hvilken adgang det er til å legge vekt på slike forhold ved den skjønnsmessige vurderingen av om det skal foretas inndragning. Jeg finner det imidlertid ikke nødvendig å gå nærmere inn på om lagmannsretten gikk for langt når den la vekt på det nye forholdet som ledd i begrunnelsen for å foreta inndragning. Årsaken til det er at de forhold som omfattes av tingrettens dom etter min mening er tilstrekkelige til å begrunne inndragning av stereoanlegget.
- (22) Jeg går etter dette over til den skjønnsmessige vurderingen av om inndragning bør foretas. Etter straffeloven § 35 andre ledd kan ting som har vært ”brukt ... ved en straffbar handling” inndras. Inndragning skal imidlertid bare skje ”såfremt det finnes påkrevd av hensyn til formålet med den bestemmelse som setter straff for handlingen”. I Straffelovrådets innstilling fra 1970, Inndragning på grunn av straffbare handlinger uttales det på side 16 at ”det må finne sted en avveining mellom hensynet til effektiv håndhevelse av denne lovbestemmelse og rimeligheten av at inndragning blir foretatt”.
- (23) Det siterte vilkåret vil nok gjennomgående lettere være oppfylt dersom det er tale om våpen enn når man står overfor et stereoanlegg som i dette tilfellet. Men rettspraksis viser at det også kan være aktuelt å inndra gjenstander som ikke er farlige, jf. eksempelvis Rt. 2002 side 1271 hvor flere motoriserte gummibåter ble inndratt.
- (24) Ved inndragning av redskapet til den straffbare handling står ofte ønsket om å forebygge ytterligere straffbare handlinger sentralt. Inndragning er imidlertid ikke betinget av at man dermed kan oppnå en absolutt sikkerhet mot at vedkommende senere anvender tilsvarende gjenstander til tilsvarende handlinger. Avgjørelsen beror på en totalvurdering hvor forskjellige momenter vil kunne være relevante og ha ulik vekt fra sak til sak. I denne sammenheng vil også det rent pedagogiske momentet – at reaksjonen retter seg direkte mot det misbrukte redskapet – ha betydning.
- (25) I vår sak er det tale om et stereoanlegg med svært stor effekt. Med dette anlegget har A ved en rekke anledninger utsatt naboene for sterke plager. Det er tale om en omfattende invadering av privatsfæren til flere av hans nærmeste naboer som ifølge tingretten har fått redusert sin livskvalitet ved støyen. Ved disse handlingene har han demonstrert at han overhodet ikke tar hensyn til naboene – noe som blant annet illustreres av at han også nattetid har spilt svært høy musikk med åpen verandadør. Hensynsløsheten illustreres også av at tingretten uttaler at den ”fikk ikke inntrykk av at tiltalte angret på sin oppførsel og at han heller mente at det var naboene som tålte for lite”. Og lagmannsretten uttaler at ”A har også for lagmannsretten vist liten forståelse for naboenes behov for ro og fred, og synes å være mest opptatt av sine egne behov for å spille musikk, som han oppgir å være sin store hobby og lidenskap”.

- (26) Hensynsløsheten og hans manglende vilje til å korrigere sin atferd illustreres også av at politiet natt til 12. september 2002 måtte rykke ut to ganger til hans bopel. Videre viser jeg til at politiet i perioden 24. april til 3. juli 2003 flere ganger måtte rykke ut til hans bopel, og at heller ikke det delvise beslaget av stereoanlegget i mai 2003 medførte at han endret sin opptreden. Det nyttet heller ikke at naboene forsøkte å snakke ham til rette. Ifølge ham var det de som var lite tolerante, og ikke han som var plagsom.
- (27) Vi står altså overfor en svært alvorlig fredsforstyrrelse i et nabolag hvor A utelukkende har vært opptatt av å ivareta egne behov og nekter å ta hensyn til sine naboer. Selv om en inndragning vil ramme relativt hardt, idet anlegget skal ha en verdi på kr 60 000, er jeg kommet til at det bør foretas inndragning.
- (28) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

- (29) Dommer **Oftedal Broch:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (30) Dommer **Gjølstad:** Likeså.
- (31) Dommer **Gussgard:** Likeså.
- (32) Justitiarius **Schei:** Likeså.
- (33) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: